

1789

De motu quodam maxime memorabili, satis quidem simplici, at solutu difficillimo

Leonhard Euler

Follow this and additional works at: <https://scholarlycommons.pacific.edu/euler-works>

 Part of the [Mathematics Commons](#)

Record Created:

2018-09-25

Recommended Citation

Euler, Leonhard, "De motu quodam maxime memorabili, satis quidem simplici, at solutu difficillimo" (1789). *Euler Archive - All Works*.
641.
<https://scholarlycommons.pacific.edu/euler-works/641>

DE
MOTU QVODAM
MAXIME MEMORABILI, SATIS QVIDEM SIMPLICI,
AT SOLVTU DIFFICILLIMO.

Auctore
L. EYLER O.

Conuent. exhib. die 8 Avril 1779.

§. 1.

Concipio hic cylindrum basi sua circulari A b B A piano horizontali verticaliter insistentem, cui per plurimas spiras circumvolutum sit filum, altero termino in puncto O fixum. Quod si iam huic cylindro motus quicunque fuerit impressus, quaeritur huius motus continuatio, vnde ad quodvis tempus tam positio ipsius cylindri quam eius motus definiri queat. Hic autem assumo, motum istum sine vlla frictione aliaue resistentia super piano horizontali peragi posse; siquidem, admissa quamquam resistentia, motus determinatio vires Analyseos penitus esset superatura, quemadmodum ex sequenti solutione, qua mentem ab omni motus impedimento abstrahimus, facile colligere licebit, propterea quod ea iam calculos maxime difficiles postulat.

Tab. II.
Fig. I.

T 3

§. 2.

§. 2. Ponamus igitur elapsu tempore $= t$, quod more solito in minutis secundis dari sumimus, cylindrum tenere situm in figura repraesentatum, cuius basin filum ex O porrectum tangat in puncto T, a quo porro per plures spiras ei circumvoluatur, cuius situs ipso motus initio inciderit in rectam OD, quam hic instar axis accipiamus, ad quam ex centro cylindri baseos C demittamus perpendicularum CP, vt nanciscamur binas coordinatas OP $= x$ et PC $= y$, locum puncti C determinantes. Praeterea vero statuamus radium CA $= CT = a$, ipsam vero fili portionem OT $= z$, atque insuper angulum DOT $= \theta$; ex quibus binis elementis z et θ binae coördinatae x et y ita determinabuntur, vt sit

$$x = z \cos. \theta - a \sin. \theta \text{ et}$$

$$y = z \sin. \theta + a \cos. \theta.$$

§. 3. Quoniam vero cylindrus etiam motum habebit gyratorum circa suum axem verticalem, ponamus eius punctum, quod motus initio fuerat in puncto summo B, per tempus $= t$ processisse in punctum b, ita vt gyratio interea facta sit per angulum BCB $= \phi$, cuius arcus Bb $= a\phi$. Cum nunc sit arcus AT $= a\theta$, erit arcus Tb $= 180 - a(\phi + \theta)$, cui si addatur portio filii OT $= z$, summa $z + \pi - a(\phi + \theta)$ aequalis erit longitudini filii, quod initio a puncto O vsque ad punctum B porrigebatur, quae longitudo cum sit constans, eius differentiale nihilo aequabitur, vnde fiet $\partial z - a \partial \phi - a \partial \theta = 0$ hincque $\partial \phi = \frac{\partial z}{a} - \partial \theta$.

§. 4. Statuamus autem totius cylindri centrum grauitatis in ipsum punctum C incidere, vel potius ei verticaliter imminere, tum vero massam totius cylindri eiusque pondus

sta-

statuamus $= M$, momentum vero inertiae respectu puncti C, seu potius respectu axis puncto C verticaliter insistentis $= M \cdot a \cdot c$; vbi obseruasse iuuabit, si cylindrus ex materia uniformi constet, fore $c = \frac{1}{2} a$. Ut autem inuestigatio nostra ad omnes causas pateat, quibus cylindrus vel non ex materia homogenea est conflatus, vel adeo eius loco corpus quodcunque rotundum substituatur, littera c quoscunque alios valores recipere poterit, dummodo eius centrum grauitatis puncto C verticaliter immineat, atque insuper in regione, vbi filum est circumvolatum, eius radius sit, vti posuimus, $C A = a$.

§. 5. Consideremus nunc vires, quibus noster cylindrus in motu suo sollicitabitur, et quoniam grauitas hic non in computum venit, aliam vis actionem non sentiet, praeter eam qua filum O T est tensum, quae vis, etiam si adhuc sit incognita, designetur tantisper littera Θ , eaque resoluta praebet pro directione abscissae O P $= x$ vim $\Theta \cos. \theta$, at pro directione applicatae P C $= y$ vim $= \Theta \sin. \theta$; pro motu autem gyratorio momentum istius tensionis Θ erit $= a \Theta$, quod tendet in sensum B b, ideoque motum gyratorum augebit, dum contra biniae vires praecedentes motibus secundum coordinatas sunt contrariae. Denique sit littera g altitudo, per quam graue libere cadendo tempore unius minuti secundi descendit, vt celeritates per spatium uno minuto secundo percursum exprimantur, siquidem massae per pondera definiantur.

§. 6. His praeparatis principia motus nobis suppedant tres sequentes aequationes:

$$I. \frac{\partial^2 x}{\partial t^2} = - \frac{2 g \Theta \cos. \theta}{M};$$

$$II. \frac{\partial^2 y}{\partial t^2} = - \frac{2 g \Theta \sin. \theta}{M};$$

$$III. \frac{\partial^2 \Phi}{\partial t^2} = + \frac{2 g a \Theta}{M a c} = \frac{2 g \Theta}{M c};$$

qua-

quarum binae priores motum progressuum puncti C determinant, tertia vero motum gyratorum. Quare cum ipsa tensio Θ etiam punc sit incognita, eam ante omnia e calculo elidi oportet, id quod commodissime fieri potest. Quia enim ex tertia est $\frac{^2 g \Theta}{M} = \frac{c \partial \Phi}{\partial t^2}$, hic valor in prioribus substitutus nobis praebbit has duas aequationes simplicissimas:

$$\text{I. } \partial \partial x + c \partial \partial \Phi \cos. \theta = 0$$

$$\text{II. } \partial \partial y + c \partial \partial \Phi \sin. \theta = 0$$

ex quibus iam totam solutionem deriuari oportet.

§. 7. Commode autem has duas aequationes ad duas quantitates variabiles z et θ reducere licebit; cum enim inuenierimus $\partial \Phi = \frac{\partial z}{a} - \partial \theta$, erit $\partial \partial \Phi = \frac{\partial \partial z}{a} - \partial \partial \theta$; tum vero, cum sit

$$x = z \cos. \theta - a \sin. \theta \text{ et}$$

$$y = z \sin. \theta + a \cos. \theta, \text{ erit}$$

$$\partial x = \partial z \cos. \theta - z \partial \theta \sin. \theta - a \partial \theta \cos. \theta;$$

$$\partial y = \partial z \sin. \theta + z \partial \theta \cos. \theta - a \partial \theta \sin. \theta;$$

hincque porro differentiando

$$\begin{aligned} \partial \partial x &= \partial \partial z \cos. \theta - 2 \partial z \partial \theta \sin. \theta - z \partial \partial \theta \sin. \theta \\ &\quad - a \partial \partial \theta \cos. \theta + a \partial \theta^2 \sin. \theta - z \partial \theta^2 \cos. \theta; \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \partial \partial y &= \partial \partial z \sin. \theta + 2 \partial z \partial \theta \cos. \theta + z \partial \partial \theta \cos. \theta \\ &\quad - a \partial \partial \theta \sin. \theta - a \partial \theta^2 \cos. \theta - z \partial \theta^2 \sin. \theta; \end{aligned}$$

quibus valoribus substitutis binae nostrae aequationes induent sequentem formam:

$$\begin{aligned} &(-z \partial \theta^2 + (1 + \frac{c}{a}) (\partial \partial z - a \partial \partial \theta) \cos. \theta \\ &\quad - (z \partial \partial \theta + 2 \partial z \partial \theta - a \partial \theta^2) \sin. \theta = 0) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &(-z \partial \theta^2 + (1 + \frac{c}{a}) (\partial \partial z - a \partial \partial \theta) \sin. \theta \\ &\quad + (z \partial \partial \theta + 2 \partial z \partial \theta - a \partial \theta^2) \sin. \theta = 0). \end{aligned}$$

§. 8. Hic iam commodissime id vñu venit, vt sinus et cosinus anguli θ prorsus ex calculo eliminari queant, namque haec combinatio: $I \times \cos. \theta + II \times \sin. \theta$, praebet hanc aequationem:

$$-z \partial \theta^2 + (r + \frac{c}{a})(\partial \partial z - a \partial \partial \theta) = 0;$$

at haec combinatio: $II \times \cos. \theta - I \times \sin. \theta$, dat istam:

$$z \partial \partial \theta + z \partial z \partial \theta - a \partial \theta^2 = 0;$$

quae aequationes, ponendo brev. gr. $r + \frac{c}{a} = n$ et $z = av$, in sequentes commodiores abibunt:

$$I. n(\partial \partial v - \partial \partial \theta) - v \partial \theta^2 = 0;$$

$$II. v \partial \partial \theta + z \partial v \partial \theta - \partial \theta^2 = 0;$$

in quibus adeo praeter binas variabiles v et θ vñica quantitas constans, scilicet n , reperitur, de qua notetur, eam semper unitate esse maiorem. Totum ergo negotium iam huc est reductum, vt hae duae aequationes resoluantur atque ad integrationem perducantur.

§. 9. Mirum hic statim videbitur, quod cum vñica tantum relatio inter v et θ sit inuestiganda, hic ad duas aequationes peruerterimus; verum quia ambae aequationes sunt differentiales secundi gradus, atque iam initio elementum temporis ∂t assumptum est constans; a quo ergo differentialia secunda determinationem suam accipiunt, reuera etiamnunc ratio temporis in has determinationes ingreditur, ita vt tres variabiles adesse sint censenda. Cum autem istud elementum ∂t ex calculo nostro excesserit, quoniam eius ratio nondum constat, eam ex calculo eliminari oportet, quod sequenti modo fieri poterit, quo differentialia secundi gradus prorsus ex calculo excludentur.

§. 10. Hunc in finem statuatur $\partial \theta = p \partial v$, vt fit
 $\partial \partial \theta = p \partial \partial v + \partial p \partial v$, quibus valoribus substitutis nostrae
aequationes induent has formas:

$$\text{I.) } n(1-p) \partial \partial v - n \partial p \partial v - v p \partial v^2 = 0;$$

$$\text{II. } v p \partial \partial v + v \partial p \partial v + p(2-p) \partial v^2 = 0;$$

vnde dupli modo valor ipsius $\frac{\partial \partial v}{\partial v}$ definiri poterit; prodibit
scilicet 1°.) $\frac{\partial \partial v}{\partial v} = \frac{n \partial p - v p \partial v}{n(1-p)}$;

$$2°.) \frac{\partial \partial v}{\partial v} = \frac{v \partial p - p(2-p) \partial v}{p u};$$

qui valores inter se coaequati producunt sequentem aequationem differentialem primi gradus:

$$p^3 v v \partial v = n v \partial p + n p \partial v (1-p)(2-p),$$

cuius autem forma ita est comparata, vt nulla via pateat eius
integrale inuestigandi, nisi forte casu in eiusmodi multiplicato-
rem incidamus, qui eam integrabilem reddat.

§. 11. Interim tamen istam aequationem adhuc sim-
pliciorem reddere licebit, dum etiam litera n ex calculo ex-
cludi atque adeo ad simpliciorem potestatem redigi potest,
quod fiet ponendo $v = \sqrt[n]{u}$, vnde fit $\partial v = \frac{\partial u \sqrt[n]{u}}{u}$, et aequa-
tio nostra fiet

$$p^3 u \partial u = 2u \partial p + p \partial u (1-p)(2-p).$$

Neque vero hinc quicquam vterius concludere licet, vnde
istum laborem alio modo aggrediamur.

Analysis ad perfectam quaestitionis solutionem perducens.

§. 12. Quoniam postremam aequationem differentialem
primi gradus immediae ex aequationibus differentialibus se-
cundi gradus deriuauimus, neque vlla adhuc integratione su-
mus

mus vfi: facile intelligitur, hunc laborem plurimum subleuatum iri, si ante quasdam integrationes in subsidium vocemus, quam ad aequationem finalem deueniamus. Huiusmodi autem integrationes commodissime ex ipsis aequationibus primordialibus, quae erant

$$\text{I. } \partial \partial x + c \partial \partial \Phi \cos. \theta = 0;$$

$$\text{II. } \partial \partial y + c \partial \partial \Phi \sin. \theta = 0;$$

repetere licebit, ubi notasse iuuabit esse

$$\frac{\partial z}{\partial} = (\partial v - \partial \theta) \cos. \theta - v \partial \theta \sin. \theta$$

(sicilicet posito $z = av$) et

$$\frac{\partial y}{\partial} = (\partial v - \partial \theta) \sin. \theta + v \partial \theta \cos. \theta.$$

Praeterea vero habebimus $\partial \Phi = \partial v - \partial \theta$.

§. 13. Nunc fiat ista combinatio: I. $\frac{\partial z}{\partial} + \text{II. } \frac{\partial y}{\partial}$, quae praebet hanc aequationem:

$$\frac{\partial x \partial z + \partial y \partial y}{\partial} + c \partial \partial \Phi \left(\frac{\partial z}{\partial} \cos. \theta + \frac{\partial y}{\partial} \sin. \theta \right) = 0.$$

Est vero

$$\frac{\partial z}{\partial} \cos. \theta + \frac{\partial y}{\partial} \sin. \theta = \partial v - \partial \theta = \partial \Phi,$$

vnde nostra aequatio erit

$$\partial x \partial \partial z + \partial y \partial \partial y + a c \partial \Phi \partial \partial \Phi = 0,$$

cuius integratio manifesto dat

$$\partial x^2 + \partial y^2 + a c \partial \Phi^2 = \text{Const.}$$

vbi ergo, quia elementum temporis ∂t sumtum est constans, statui poterit homogeneitate introducta,

$$\partial x^2 + \partial y^2 + a c \partial \Phi^2 = \frac{\Gamma}{a} \partial t^2,$$

sive $\frac{\partial x^2 + \partial y^2 + a c \partial \Phi^2}{\partial t^2} = \frac{\Gamma}{a}$, quae aequatio per massam corporis M multiplicata (ob $\frac{\partial x^2 + \partial y^2}{\partial t^2} = \text{quadrato celeritatis centri gravitatis}$

vitatis C) inuoluit primo vim viuam motus progressiui; prae-
terea pars $\frac{M a c \partial \Phi^2}{\partial t^2}$ (ob celeritatem angularem $= \frac{\partial \Phi}{\partial t}$, et momen-
tum inertiae $= M a c$) exprimit vim viuam motus gyratorii.
Sicque haec aequatio inuenta nobis declarat totam vim viuam
nostris corporis perpetuo manere eiusdem quantitatis, quippe
quae semper aequalis erit vi viuae initio impressae.

§. 14. Nunc iam hanc aequationem ad binas variabi-
les v et θ transferamus, et cum sit

$$\frac{\partial x^2 + \partial y^2}{a a} = (\partial v - \partial \theta)^2 + v v \partial \theta^2,$$

tum vero $\frac{c \partial \Phi^2}{a} = \frac{c}{a} (\partial v - \partial \theta)^2$, hinc quia posuimus $x + \frac{c}{a} = n$,
habebimus hanc aequationem semel integratam:

$$n (\partial v - \partial \theta)^2 + v v \partial \theta^2 = \Gamma \partial t^2.$$

At vero haec aequatio parum iuuaret, si non insuper aliam eli-
cuerimus, id quod facile succedet, vtendo hac combinatione:
II. $x - I. y$, quae nobis praebet

$$x \partial \partial y - y \partial \partial x + c \partial \partial \Phi (x \sin. \theta - y \cos. \theta) = 0,$$

quae aequatio, ob $x \sin. \theta - y \cos. \theta = -a$, abit in se-
quentem:

$$x \partial \partial y - y \partial \partial x - a c \partial \partial \Phi = 0,$$

cuius integrale manifesto est

$$x \partial y - y \partial x - a c \partial \Phi = \text{Const.} = a^2 \Delta \partial t.$$

Vbi notasse iuuabit formulam $x \partial y - y \partial x$ exprimere duplum
elementum areae motu centri gravitatis C circa polum O de-
scriptae. Similique modo formula $a c \partial \Phi$ spectari potest tan-
quam duplum elementum areae motu gyratorio descriptae, ita
vt etiam hoc casu descriptio arearum sit tempori proportionalis.

§. 15. Transferamus nunc etiam hanc aequationem ad bina elementa v et θ ; et cum sit $\frac{y}{x} = \frac{v \sin. \theta + \cos. \theta}{v \cos. \theta - \sin. \theta}$, erit differentiando $\frac{x \partial y - y \partial x}{xx} = \frac{vv \partial \theta - \partial v + \partial \theta}{(v \cos. \theta - \sin. \theta)^2}$, vnde colligitur

$$x \partial y - y \partial x = a a (v v \partial \theta - \partial v + \partial \theta);$$

tum vero erit $a c \partial \Phi = a c (\partial v - \partial \theta)$. Hinc ergo diuidendo per $a c$ nouam aequationem integratam sumus adepti, quae erit

$$v v \partial \theta - n (\partial v - \partial \theta) = \Delta \partial t,$$

quam ergo combinari conuenit cum ante inuenta

$$n (\partial v - \partial \theta)^2 + v v \partial \theta^2 = \Gamma \partial t^2.$$

Duas igitur inuenimus aequationes differentiales primi gradus, vnde tam v quam angulum θ ad quodvis tempus t inuestigare nobis incumbit.

§. 16. Nunc facile patet easdem has aequationes integratas ex binis differentialibus secundi gradus §. 8. deriuari potuisse, inde enim haec combinatio: I. $(\partial v - \partial \theta) +$ II. $v \partial \theta$ praebet

$$\begin{aligned} n (\partial v - \partial \theta) (\partial \partial v - \partial \partial \theta) - (\partial v - \partial \theta) v \partial \theta^2 \\ + v v \partial \theta \partial \partial \theta + 2 v \partial v \partial \theta^2 - v \partial \theta^3 = 0, \end{aligned}$$

quae reducta ad hanc aequationem:

$$n (\partial v - \partial \theta) (\partial \partial v - \partial \partial \theta) + v \partial v \partial \theta^2 + v v \partial \theta \partial \partial \theta = 0,$$

manifesto praebet hoc integrale:

$$\frac{1}{2} n (\partial v - \partial \theta)^2 + \frac{1}{2} v v \partial \theta^2 = C = \frac{1}{2} \Gamma \partial t^2.$$

Simili modo haec combinatio: II. $v -$ I. dat

$$v v \partial \partial \theta + 2 v \partial v \partial \theta - v \partial \theta^2 - n (\partial \partial v - \partial \partial \theta) + v \partial \theta^2 = 0,$$

sive

$$v v \partial \partial \theta + n \partial \partial \theta + 2 v \partial v \partial \theta - n \partial \partial v = 0,$$

cuius integrale est

$$v v \partial \theta - n(\partial v - \partial \theta) = C = \Delta \partial t.$$

§. 17. Diuidamus nunc harum aequationum integrarum priorem per quadratum posterioris, vt elementum temporis ∂t elidamus, sive nanciscemur hanc aequationem:

$$\frac{n(\partial v - \partial \theta)^2 + v v \partial \theta^2}{[v v \partial \theta - n(\partial v - \partial \theta)]^2} = \frac{r}{\Delta \Delta},$$

in qua si statuamus vt supra $\partial \theta = p \partial v$, prodibit haec aequatio:

$$\frac{n(1-p)^2 + v v p p}{[v v p - n(1-p)]^2} = \frac{r}{\Delta \Delta}.$$

Sicque adeo inter binas quantitates v et p relationem algebraicam sumus adepti, quae ergo erit integralis aequationis illius differentialis, quae inextricabilis erat visa, scilicet:

$$v v p^3 \partial v = n v \partial p + n p \partial v (1-p)(2-p).$$

Quod si enim illa aequatio differentietur, haec ipsa prodibit, vti calculum instituens mox reperiet.

§. 18. Quo has formulas simpliciores reddamus, statuamus porro, vt supra fecimus, $v v = n u$, atque huius aequationis differentialis:

$$p^3 u \partial u = 2 u \partial p + p \partial u (1-p)(2-p)$$

integrale erit: $\frac{(1-p)^2 + u p p}{[p u - (1-p)]^2} = \frac{n r}{\Delta \Delta}$. Hinc occasionem arripio sequentia theorematum subiungendi, quae, quoties fieri licet, multo generalius integrationem talium aequationum declarant.

Theorema I.

§. 19. Propositâ hac aequatione differentiali: $u \partial u + P \partial u + u \partial Q = 0$, in qua litterae P et Q sint eiusmodi functiones ipsius p , vt valor huius formulae: $\frac{(\alpha P + \beta Q)^\beta}{(\beta P + \alpha Q)^\alpha}$, fiat quan-

quantitas constans; tum integrale istius aequationis erit

$$\frac{[(\alpha + \beta) u + \alpha P + \beta Q]^{\beta}}{[(\alpha + \beta) u + \beta P + \alpha Q]^{\alpha}} = \text{Const.}$$

Theorema II.

§. 20. Si fuerit P functio quaecunque ipsius p , tum semper huius aequationis differentialis:

$$(\alpha - \beta) u \partial u + \partial u (\alpha A P^{\alpha} - \beta B P^{\beta}) + \frac{\alpha \beta u \partial p}{p} (B P^{\beta} - A P^{\alpha}) = 0,$$

$$\text{integrale completum erit } \frac{(u + A P^{\alpha})^{\beta}}{(u + B P^{\beta})^{\alpha}} = \text{Const.}$$

§. 21. Quoniam igitur ad aequationem algebraicam inter quantitates v et p , vel etiam inter u et p , posito scilicet $v v = n u$ peruenimus, alteram earum per alteram definire licebit. Cum enim sit $\frac{p p u + (1-p)^2}{[p u - (1-p)]^2} = \frac{n \Gamma}{\Delta \Delta}$, hinc facile valor ipsius u per p determinari posset; verum pro instituto nostro expediet vicissim p per u exprimi. Hunc in finem statuamus $\frac{1-p}{p} = q$, vt nostra aequatio euadat $\frac{u + q q}{(u - q)^2} = \frac{n \Gamma}{\Delta \Delta}$, vnde facile q per u definitur. Posito enim breuitatis gratia $\frac{n \Gamma}{\Delta \Delta} = \lambda$, vt habeamus $\lambda u + \lambda q q = u u - 2 q u + q q$, extractio radicis praebet $q = \frac{u + \sqrt{\lambda u (1 - \lambda + u)}}{1 - \lambda} = \frac{1 - p}{p}$. Hinc unitatem vtrinque addendo fiet $\frac{1}{p} = \frac{1 - \lambda + u + \sqrt{\lambda u (1 - \lambda + u)}}{1 - \lambda}$, quae expressio reducitur ad hanc:

$$\frac{1}{p} = \frac{\sqrt{1 - \lambda + u} [\sqrt{1 - \lambda + u} + \sqrt{\lambda u}]}{1 - \lambda},$$

siue posito $1 - \lambda = m$, vt fit $\lambda = 1 - m$, erit

$$\frac{1}{p} = \frac{\sqrt{m + u} [\sqrt{m + u} + \sqrt{(1 - m) u}]}{m}.$$

§. 22. Nunc hanc fractionem supra et infra multiplicemus per $\sqrt{(m+u)} - \sqrt{(1-m)u}$, ut prodeat

$$p = \frac{(1+u)\sqrt{m+u}}{\sqrt{m+u} - \sqrt{(1-m)u}}, \text{ vnde inuertendo colligimus}$$

$$p = \frac{\sqrt{m+u} - \sqrt{(1-m)u}}{(1+u)\sqrt{m+u}} = \frac{1}{1+u} - \frac{\sqrt{(1-m)u}}{(1+u)\sqrt{m+u}}.$$

Nunc igitur loco u restituto valore $\frac{vv}{n}$ erit

$$p = \frac{n}{vv+n} - \frac{nv\sqrt{1-m}}{(n+vv)\sqrt{mn+vv}},$$

vnde cum posuerimus $\partial\theta = p \partial v$, angulum θ ex sequenti aequatione definiri oportet:

$$\partial\theta = \frac{n \partial v}{n+vv} - \frac{nv \partial v \sqrt{1-m}}{(n+vv)\sqrt{mn+vv}}.$$

Hoc elemento inuento etiam elementum temporis ∂t definire poterimus ope aequationis $vv \partial\theta + n(\partial v - \partial\theta) = \Delta \partial t$, siue huius $\Delta \partial t = \partial v [p(vv+n) - n]$. Cum enim sit

$$p(vv+n) = n - \frac{n\sqrt{(1-m)vv}}{\sqrt{mn+vv}},$$

colligitur fore

$$\Delta \partial t = - \frac{nv \partial v \sqrt{1-m}}{\sqrt{mn+vv}}.$$

Sicque solutio nostri problematis perducta est ad integracionem harum duarum formularum.

§. 23. Hic autem statim in oculos incurrit *integratio temporis t*, siquidem manifesto fiet

$$\Delta t = -n\sqrt{(1-m)}\sqrt{(mn+vv)} + C,$$

vbi quidem signum contrarium prodiisset, si in resolutione aequationis quadratae altera radice essemus vsi; hoc autem ipsa quaestione natura postulat, cum distantia v continuo crescat, sicque mutato signo formulae radicalis $\sqrt{(mn+vv)}$ reuera habebimus:

$$\Delta t = +n\sqrt{(1-m)}\sqrt{(mn+vv)} + C,$$

vnde

vnde si motus initio sumamus fuisse $v = f$, erit

$$\Delta t = n \sqrt{1-m} (\sqrt{m n + v v} - \sqrt{m n + f f}).$$

§. 24. *Pro inuestigatione anguli θ statim quoque signum radicalis immutemus, vt habeamus*

$$\partial \theta = \frac{n \partial v}{n + v v} + \frac{n v \partial v \sqrt{1-m}}{(n + v v) \sqrt{(m n - v v)}},$$

cuius expressionis pars prior nulla laborat difficultate, cum sit

$$\int \frac{n \partial v}{n + v v} = \sqrt{n} \times A \tan \frac{v}{\sqrt{n}}.$$

Tantum ergo supereft, vt etiam partis posterioris integrale inuestigetur, quem in finem ponamus breuitatis gratia

$$\frac{n v \partial v \sqrt{1-m}}{(n + v v) \sqrt{(m n + v v)}} = \partial V,$$

vt habeamus

$$\theta = \sqrt{n} \times A \tan \frac{v}{\sqrt{n}} + V,$$

et posito $\sqrt{(m n + v v)} = s$, vnde fit $v \partial v = s \partial s$, prodibit

$$\partial V = \frac{n \partial s \sqrt{1-m}}{n - m n + s s} = \frac{n \partial s \sqrt{1-m}}{n(1-m) + s s},$$

cuius integrale pariter per angulum exprimitur, siquidem

$$V = \sqrt{n} \times A \tan \frac{s}{\sqrt{n(1-m)}} = \sqrt{n} \times A \tan \sqrt{\frac{m n + v v}{n(1-m)}}.$$

§. 25. His igitur partibus coniungendis adipiscimur

$$\frac{\theta}{\sqrt{n}} = A \tan \frac{v}{\sqrt{n}} + A \tan \sqrt{\frac{m n + v v}{n(1-m)}} - C.$$

Hinc si ambo arcus in unum colligantur, fiet

$$\frac{\theta}{\sqrt{n}} = A \tan \frac{v \sqrt{n(1-m)} + \sqrt{n(m n + v v)}}{n \sqrt{(1-m)} - v \sqrt{(m n + v v)}} - C.$$

Constantis adiectae C valor ex statu initiali definiri debet, pro quo si fuerit $\theta = o$ et $v = f$, erit ista constans

$$C = A \tan \frac{f \sqrt{n(1-m)} + \sqrt{n(m n + f f)}}{n \sqrt{(1-m)} - f \sqrt{(m n + f f)}}.$$

§. 26. Ex hac solutione videmus, litteram m nunquam unitatem excedere posse, quia alias hae formulae euaderent imaginariae. Cum igitur posuerimus $m = 1 - \lambda$, patet etiam λ cyphrae maius et posituum esse debere. Posuimus autem $\lambda = \frac{\Delta \Delta}{n \Gamma}$, quae quantitas utique nunquam esse potest negativa, propterea quod inuenimus

$$\Gamma \partial t^2 = n(\partial v - \partial \theta)^2 + vv\partial\theta^2,$$

quae est summa duorum quadratorum, ideoque certe positiva. Cum deinde sit $m = 1 - \lambda = \frac{n\Gamma - \Delta \Delta}{n\Gamma}$, videmus semper fore $n\Gamma > \Delta \Delta$, unde sequitur fore

$$nn(\partial v - \partial \theta)^2 + nvv\partial\theta^2 > [vv\partial\theta - n(\partial v - \partial \theta)]^2,$$

hincque deducitur ista conditio, qua esse debet $2n\partial v > (vv + n)\partial\theta$; unde si ponamus initio fuisse $v = f$, $\frac{\partial v}{\partial t} = \alpha$ et $\frac{\partial\theta}{\partial t} = \beta$, necesse est ut fuerit $2n\alpha > (ff + n)\beta$, quae conditio si non fuerit obseruata, motus plane secundum principia mechanica subsistere non poterit.

§. 27. Ex his igitur, quae hactenus sunt inuenta, pro quo quis tempore elapso t , tam quantitatem v , hincque distanciam $O T = z = av$, quam angulum $D O T = \theta$ assignare licebit, hincque porro etiam innotescet motus cylindri gyrationis, cuius celeritas angularis est $\frac{\partial\Phi}{\partial t} = \frac{\partial v - \partial\theta}{\partial t}$. Est vero

$$\partial v - \partial\theta = \frac{vv\partial v}{n + vv} - \frac{n v \partial v \sqrt{(1-m)}}{(n + vv) \sqrt{(m n + vv)}},$$

unde cum esset $\partial t = \frac{nv\partial v\sqrt{(1-m)}}{\Delta\sqrt{(mn+vv)}}$, erit ista celeritas angularis

$$\frac{\partial\Phi}{\partial t} = \frac{v\Delta\sqrt{(mn+vv)}}{(n+vv)n\sqrt{(1-m)}} - \frac{\Delta}{n+vv},$$

cuius formulae differentiale, si denuo per ∂t diuidatur, dabit $\frac{\partial\partial\Phi}{\partial t^2}$, cui aequabatur formula $\frac{zg\Theta}{mc}$, unde ergo innotescet tensio filii Θ , pariter pro quo quis tempore, quo motus durat, sicque omnia

omnia, quae circa hunc motum desiderari possunt, felici successu determinauimus.

§. 28. Quoniam pro littera m duos limites inuenimus, quos transgredi non licet, quorum alter est $m = 0$, ideoque $\lambda = 1$ et $n\Gamma = \Delta\Delta$; alter vero, quo $m = 1$, ideoque $\lambda = 0$, hincque $\Delta = 0$: operae pretium erit hos duos casus extremos seorsim euoluere, quandoquidem reliqui omnes inter hos continentur. Facile autem intelligitur his duobus casibus calculum mirum in modum contrahi debere; vnde eorum solutio- nem immediate ex aequationibus differentialibus deriuabimus.

Euolutio casus quo $m = 1$ siue $\Delta = 0$.

§. 29. Quia hic est $\Delta = 0$, posterior aequatio, supra integrata, nobis statim praebet $v v \partial \theta - n(\partial v - \partial \theta) = 0$; vnde sequitur $\partial \theta = \frac{n \partial v}{v v + n}$, cuius integrale est $\theta = \sqrt{n} \times \text{Atang. } \frac{v}{\sqrt{n}}$; ubi constantem non adiicimus, quia nihil impedit, quo minus initium ibi statuamus, ubi est $v = 0$, siveque enim quoque sponte fiet $\theta = 0$.

§. 30. Quod iam ad elementum temporis ∂t spectat, id ex posteriore aequatione neutquam concludere licet, ideoque prior aequatio in subsidium vocari debet, quae, ob $\partial v - \partial \theta = \frac{v v \partial v}{n + v v}$, induet hanc formam:

$$\frac{n v^4 \partial v^2}{(n + v v)^2} + \frac{n^2 v v \partial v^2}{(n + v v)^2} = \Gamma \partial t^2,$$

quae contrahitur in hanc: $\frac{n v v \partial v^2}{n + v v} = \Gamma \partial t^2$, siveque erit $\partial t \sqrt{\Gamma} = \frac{v \partial v \sqrt{n}}{\sqrt{(n + v v)}}$, cuius integrale est $t \sqrt{\Gamma} = \sqrt{n(n + v v)} - n$, siquidem initio, quo $t = 0$, assumimus fore $v = 0$.

§. 31. Cum iam porro sit $\partial \Phi = \partial v - \partial \theta = \frac{vv\partial v}{n+vv}$, erit $\frac{\partial \Phi}{\partial t\sqrt{\Gamma}} = \frac{v}{\sqrt{n(n+vv)}}$, cuius differentiale praebet

$$\frac{\partial \partial \Phi}{\partial t\sqrt{\Gamma}} = \frac{\partial v\sqrt{n}}{(n+vv)^{\frac{3}{2}}},$$

quod diuisum per $\partial t\sqrt{\Gamma}$ dat $\frac{\partial \partial \Phi}{\Gamma \partial t^2} = \frac{v}{v(n+vv)}$, vnde colligitur tensio $\Theta = \frac{mc\Gamma}{ag} \cdot \frac{v}{v(n+vv)}$, quae ergo initio debuit esse infinite magna, dehinc vero continuo valde decrescit et mox vix sensibilis euadit.

§. 32. Examinemus iam etiam statum initiale, ubi fuisse assumimus $v = 0$ et $\theta = 0$, pro quo igitur fuerant celeritates $\frac{\partial v}{\partial t} = \frac{\sqrt{\Gamma}}{v}$, existente $v = 0$; tum vero $\frac{\partial \theta}{\partial t} = \frac{\sqrt{\Gamma}}{v}$, atque porro $\frac{\partial \Phi}{\partial t} = 0$, ita vt ipso initio motus gyratorius fuerit nullus. Praeterea vero pro loco centri cylindri C initio erat abscissa A P = $x = 0$, applicata vero P M = $y = a$. At vero huius puncti C celeritates reperientur $\frac{\partial x}{a \partial t} = 0$ et $\frac{\partial y}{a \partial t} = a\sqrt{\Gamma}$; vnde patet, centrum grauitatis C hac celeritate secundum directionem applicatae sursum fuisse promotum.

§. 33. Vt iam hinc continuationem motus initio impressi inuestigemus, obseruemus primo ex aequatione $t\sqrt{\Gamma} = \sqrt{n(n+vv)} - n$ sequi $v = \frac{\sqrt{\Gamma}t + n\sqrt{\Gamma}}{\sqrt{n}}$; vnde patet, successu temporis quantitatem v continuo crescere. Inuenta autem pro quolibet tempore quantitate v , vnde fit distantia O T = $z = av$, angulus D O T = θ innotescet ex hac aequatione: $\theta = \sqrt{n} \times A \tan \frac{v}{\sqrt{n}}$; vnde discimus successu temporis etiam angulum θ continuo crescere, non vero in infinitum, sed usque ad certum terminum. Sumto enim $v = \infty$, quod elapso quoque tempore infinito euenire deberet, prodit iste angulus $\theta =$

$\theta = 90^\circ \sqrt{n}$, ideoque recto maior euadere poterit. Vnde patet hanc curuam conuergere ad assymptotam ex puncto sub angulo $90^\circ \sqrt{n}$ ad rectam O D inclinatam, vel potius ad rectam huic parallelam, vnde figura huius curuae haud difficulter cognosci poterit.

§. 34. Inquiramus nunc accuratius in lineas curuas, quas tam centrum cylindri C quam punctum contactus T durante motu describent, id quod sine respectu ad tempus habitu expedire conueniet, siquidem ad quodvis tempus longitudo lineae v et angulus θ sunt assignati. Hunc in finem statuamus breuitatis gratia radium cylindri $a = 1$ et $\sqrt{n} = a$, vt fiat longitudo filii O T = v (supra = z) et angulus $\theta = \alpha$ A tang. $\frac{v}{a}$. Euidens autem est naturam utriusque curuae quaesitae ex relatione inter v et θ deriuari debere.

§. 35. Incipiamus igitur a curua, quam punctum contactus T durante motu percurret; ac primo quidem eius indolem inuestigemus prope ipsum initium O, quamdiu scilicet longitudo v est valde parua, ita vt assumi possit A tang. $\frac{v}{a} = \frac{v}{\alpha}$ ideoque $\theta = v$. Hunc in finem ex punto T demittatur applicata T U, vocatisque coordinatis O U = X et U T = Y, erit $X = v \cos. \theta$ et $Y = v \sin. \theta$. Quia igitur circa initium O est $\theta = v$, ideoque $\sin. \theta = v$ et $\cos. \theta = 1$, fiet $X = v$ et $Y = vv$; consequenter $Y = XX$; vnde patet hanc curuam in punto O axem O D tangere eiusque radium curuaturae fore = $\frac{1}{2}$.

Tab. II.
Fig. I.

§. 36. Inuestigemus etiam curuae indolem in infinitum porrectae, vbi ob $v = \infty$ erit A tang. $\frac{v}{a} = 90^\circ$, ideoque $\theta = \alpha. 90^\circ$, qui ergo angulus, ob $\alpha > 1$, semper erit angulo recto maior, et quidem pro casu, quo corpus nostrum foret cylindrus

ex materia homogenea constans, ob $c = \frac{1}{2}a$, vti iam supra invenimus, foret $n = \frac{3}{2}$, hincque $a = \sqrt{\frac{3}{2}} = 1, 2245$, ideoque $a \cdot 90^\circ = 110^\circ. 13'$.

§. 37. Ex punto ergo O sub hoc angulo ducatur recta Tab. II. O E, vt sit $\angle DOE = \alpha \cdot 90^\circ$, ultra quem terminum angulum θ augeri nequit, et quem cum attigerit, distantia v euadet infinita. Fig. 2. Quaestio ergo iam huc redit, vt determinetur distantia puncti T ab ista recta O E, postquam angulus $\angle DOT = \theta$ vsque ad 90° . α fuerit auctus. Hunc in finem ex T ad istam rectam O E ducatur perpendicularis T S, atque ob angulum $\angle TOE = 90^\circ. \alpha - \theta$ erit istud perpendicularis $T S = v \sin.(90^\circ \alpha - \theta)$, cuius ergo valor quaeritur, pro casu quo $\theta = 90^\circ - \alpha$, quo quidem casu sin.(90^\circ \alpha - \theta) euanesceret, sed quia distantia v euadit infinite magna, vtique fieri potest, vt haec formula finitum valorem adipiscatur, quae inuestigatio cum non sit vulgaris, eam data opera hic exponamus.

§. 38. Cum sit $\theta = \alpha A \tan\frac{v}{\alpha}$, ponatur ille arcus cuius tang. est $\frac{v}{\alpha} = \omega$, vt sit $v = \alpha \tan. \omega$ et $\theta = \alpha \omega$, siveque habebimus interuum T S = $\alpha \tan. \omega \cdot \sin. \alpha (90^\circ - \omega)$, cuius ergo valor requiritur pro casu $\omega = 90^\circ$, vbi tangens manifeste fit infinita, sinus vero euanescit. Ad hunc valorem inuestigandum angulum ω infinite parum infra 90° deprimamus, statuendo $\omega = 90^\circ - \alpha$, fietque $\sin. \alpha (90^\circ - \omega) = \sin. \alpha \alpha = \alpha \omega$ et $\tan. \omega = \frac{\sin. \omega}{\cos. \omega} = \frac{1}{\alpha}$, ex quibus coniunctis deducitur interuum T S = $\alpha \alpha = n$.

Tab. II. **§. 39.** Rectae ergo O G parallela ducatur recta infinita Fig. 3. G I, ab ea distans interuum $\alpha \alpha = n$, atque nostra curua in infinitum extensa cum ista recta G I confundetur, quae igitur erit nostrae

nostrae curuae assymptota, sive haec curua secundum tractum OTI in infinitum per figuram satis regularem procedet, quoniam nusquam flexum habet contrarium eiusque curuatura satis uniformiter decrescit et tandem in rectam definit.

§. 40. Inuestigemus nunc etiam curuam, quam punctum C describet, ac primo quidem eius figuram pro initio inuestigemus. Supra autem pro eius loco quocunque dedimus eius coordinatas $OP = x = v \cos. \theta - \sin. \theta$ et $PC = y = v \sin. \theta + \cos. \theta$, maneatque ut ante $\theta = \alpha$ $A \tan. \frac{v}{\alpha}$; unde ergo ob v minimum erit $\theta = v$, $\sin. \theta = v$ et $\cos. \theta = 1$, sive pro initio habebimus $x = 0$ et $y = 1 + v v$. Cum autem accuratius sit $\sin. \theta = v - \frac{1}{2} v^3$ et $\cos. \theta = 1 - \frac{1}{2} v v$, habebimus $x = -\frac{1}{2} v^3$ et $y = 1 + \frac{1}{2} v v$, ideoque $y - 1 = \frac{1}{2} v v$.

§. 41. Hinc igitur discimus figuram huius curuae circa Tab. II.
initium contra, ac figura praecedens refert, esse positam, cum ab- Fig. 4.
scissa x valorem obtinuerit negativum. Scilicet cum ipso ini-
tio centrum cylindri C fuerit in Γ , existente perpendiculari $O\Gamma = 1$,
vera curua ΓC retro porrigitur, existente abscissa $OP = x = \frac{1}{2} v^3$
et applicata $PC = y = 1 + \frac{1}{2} v v$ ideoque $QC = \frac{1}{2} v v$, quae
cum iam sit propria applicata, si ea ponatur $= u$, erit $u = \frac{1}{2} v v$,
unde fiet $8u^3 = 27x x$, sive $u^3 = \frac{27}{8} x x$, unde patet initium
curuae conuenire cum Parabola cubica secunda, sive Neiliana,
in vertice Γ cuspidem gerente, cuius parameter est $\frac{7}{3}$ seu $3\frac{2}{3}$.
Notum autem est, huius curuae radium osculi in Γ fore $= 0$,
ita ut primo initio motus puncti C flexuram infinite magnam
fuerit passus, ad quam producendam utique tensione fili in-
finite magna opus erat.

§. 41. Ut nunc etiam indolem portionis infinitesimae cogno- Tab. II.
scamus, consideremus punctum in loco quocunque C, cui respondeat Fig. 5.
punc-

punctum contactus T, ita vt CT = 1 et ad OT = v normalis. Tam ducatur recta OC, et sit angulus COT = η , vt fiat DOC = $\theta + \eta$, eritque tang. $\eta = \frac{v}{\omega}$ et $OC = \frac{v}{\cos. \eta}$. Praeterea vero statuamus vt ante A tang. $\frac{v}{\alpha} = \omega$, vt sit $v = \alpha \tan. \omega$ et $\theta = \alpha \omega$, hincque tang. $\eta = \frac{v}{\omega} = \frac{\alpha}{\alpha \tan. \omega}$. Quia iam status quaeritur, quando angulus ω abit in rectum, ideoque $\theta = 90^\circ - \alpha$, ducatur iterum recta OE sub angulo DOE = $90^\circ - \alpha$, ad quam ex punto C demissum perpendiculum CS quaeri debet. Cum igitur sit angulus COE = $90^\circ - \alpha - \theta - \eta$, ob $OC = \frac{v}{\cos. \eta}$ reperitur $CS = \frac{v \sin. (90^\circ - \alpha - \theta - \eta)}{\cos. \eta}$, cuius expressionis postquam loco v , θ et η valores modo assignati fuerint substituti, valor assignari debet pro casu quo sit $\omega = 90^\circ$.

§. 42. Hunc in finem statuamus vt ante $\omega = 90^\circ - \theta$, eritque $v = \frac{\alpha}{\theta}$, $\theta = \alpha (90^\circ - \omega)$, $\eta = \frac{\omega}{\alpha}$ et $\cos. \eta = 1$, quibus valoribus introductis erit interuallum quaesitum CS = $\alpha \alpha - 1 = n - 1$; vnde patet, distantiam huius curuae in infinitum extensae a recta OE unitate minorem esse quam curvae praecedentis, id quod cum rei natura egregie conuenit, cum distantia inter C et T perpetuo maneat unitati aequalis.

§. 43. Ad hanc ergo curuam describendam, ad rectam Tab. II. OE sub angulo $90^\circ - \alpha$ ad axem OD ductam, ducatur perpendicularis Fig. 6. OF = $n - 1$, existente interuallo OG = 1, ac per F ducatur recta FI ipsi OE parallela, eaque erit assymptota nostrae curuae quaesitae GCI, quippe quae cum ista recta in infinito prorsus congruet. Ceterum ista curua ex praecedente facile construi potuisset, cum pro singulis locis puncti contactus T facillime loca centri C definiri potuissent. Verum quia haec ipsa inuestigatio neutiquam est obvia, haud invtile visum fuit, hanc Analyfin fusius exponere.

Euo-

Euolutio alterius casus extremi, quo $n = 0$,
sive $\Delta \Delta = n \Gamma$.

§. 44. Cum igitur hoc casu sit $n \Gamma = \Delta \Delta$, erit
 $nn(\partial v - \partial \theta)^2 + nvv\partial\theta^2 = (v\partial\theta - n(\partial v - \partial \theta))^2$,
 quae aequatio euoluta praebet $(vv + n)\partial\theta = 2n\partial v$, ideoque
 $\partial\theta = \frac{2n\partial v}{vv + n}$. Quod si iam vt ante assumamus initio fuisse
 tam $\theta = 0$ quam $v = 0$, habebimus integrando $\theta = 2\sqrt{n} \times A \tan \frac{v}{\sqrt{n}}$.
 Hic iam statim vt supra statuamus $\sqrt{n} = \alpha$ et $A \tan \frac{v}{\sqrt{n}} = \omega$,
 fiet $v = \alpha \tan \omega$ et $\theta = 2\alpha \omega$, ex qua formula iam ambas cur-
 vas, quas puncta T et C durante motu describunt, determinare
 poterimus.

§. 45. Quo autem nostra inuestigatio aliquanto latius
 pateat, duas has formulas contemplemur: $v = \alpha \tan \omega$ et
 $\theta = \beta \omega$, ita vt hic fit $\beta = 2\alpha$, cum casu praecedente fuisse
 $\beta = \alpha$. Incipiamus nunc a curua, quam centrum grauitatis C
 percurrit, pro qua positae erant coordinatae $A P = x = v \cos \theta$
 $- \sin \theta$ et $P C = y = v \sin \theta + \cos \theta$, posito scilicet iterum
 radio cylindri $a = 1$. Ac primo quidem indolem huius cur-
 vae circa ipsum motus initium inuestigemus, vbi interuallum
 v minimum, ideoque etiam angulus ω vt valde paruuus erit
 spectandus, ita vt proxime sit $v = \alpha \omega + \frac{1}{3} \alpha \omega^3$; tum vero

$$\sin \theta = \beta \omega - \frac{1}{3} \beta^3 \omega^3 \text{ et}$$

$$\cos \theta = 1 - \frac{1}{2} \beta^2 \omega^2 + \frac{1}{24} \beta^4 \omega^4$$

vnde pro initio huius curuae erit

$$x = (\alpha - \beta) \omega + \left(\frac{1}{3} \alpha - \frac{1}{2} \alpha \beta^2 + \frac{1}{6} \beta^3 \right) \omega^3 \text{ et}$$

$$y = 1 + \left(\alpha \beta - \frac{1}{2} \beta^2 \right) \omega^2 + \left(\frac{1}{24} \beta^3 + \frac{1}{3} \alpha - \frac{1}{6} \alpha \beta^2 \right) \beta \omega^4.$$

§. 46. Hinc igitur pro casu praecedente, quo erat $\beta = \alpha$,
 debuit esse

Nova Acta Acad. Imp. Sc. T. V.

V

x =

Tab. II.
Fig. I.

$$x = \left(\frac{1}{3}\alpha - \frac{1}{3}\alpha^3\right)\omega^3 = -\frac{1}{3}\alpha(\alpha\alpha - 1)\omega^3 \text{ et}$$

$$y = 1 + \frac{1}{2}\alpha^2\omega^2 + \left(\frac{1}{3}\alpha^2 - \frac{1}{8}\alpha^4\right)\omega^4,$$

vbi patet, pro abscissa x primum terminum sponte euauisse, ideoque procedi oportuisse ad potestatem ω^3 ; pro applicata autem y suffecisse in potestate ω^2 substituisse, ita vt statui possit $y = 1 - \frac{1}{2}\alpha^2\omega^2$ et $x = -\frac{1}{3}\alpha(\alpha\alpha - 1)\omega^3$. Hinc ergo accuratius, quam ante fecimus, deducitur fore $\frac{(y-1)^3}{x^2} = \frac{9\alpha^4}{8(\alpha\alpha - 1)^2}$; initium scilicet huius curuae conueniet cum parabola cubicali secunda, cuius autem parameter erit $\frac{9}{8}\frac{\alpha^4}{(\alpha\alpha - 1)^2}$. Verum haec correctio non influit in superiorem determinationem, cum sufficiat nosse, huius curuae radium osculi in initio esse infinite paruum et ipsam curuam retro vergere.

§. 47. At vero pro praesenti casu, quo $\beta = 2\alpha$, prodibit abscissa

Tab. II. $x = -\alpha\omega - \frac{1}{3}\alpha(2\alpha\alpha - 1)\omega^3,$

Fig. 7. ideoque satis prope $x = -\alpha\omega$; at vero applicata reperietur

$$y = 1 - \frac{2}{3}\alpha\alpha(\alpha\alpha - 1)\omega^4.$$

Quare si initio fuerit centrum C in puncto Γ , sumto in recta axi OD parallela interuallo $\Gamma\gamma = \alpha\omega$, eo repraesentabitur nostra abscissa minima in plagam contrariam versa, applicata autem y , ob $\alpha\alpha > 1$, aliquantillo minor erit quam 1, sive curvae punctum infra γ in π cadet, interuallo $\gamma\pi$ infinites minore quam $\Gamma\gamma$; vnde haec curua porro per punctum m sensim sensimque descendet, ita vt in initio Γ radius osculi fuerit infinite magnus et curuatura nulla. Motus ergo primus centri grauitatis retro erat directus cum celeritate finita, vti deinceps videbimus.

§. 48. Inquiramus nunc etiam in naturam huius curvae in infinitum porrectae, atque retenta in calculo littera β primo

primo euidens est distantiam v euadere infinitam, vbi angulus ω vsque ad 90° augetur. Tum autem erit angulus $\theta = \beta - 90^\circ$. Constituto ergo angulo $D O E = \beta - 90^\circ$, recta $O E$ nobis positionem rectae $O T$, quando in infinitum fuerit aucta, vel Fig. 5. quando punctum C in infinitum procecerit, referet; neque vero hinc sequitur punctum C in ipsam hanc rectam $O D$ incidere, vnde necesse est eius distantiam ab hac recta $O E$ explorare.

§. 49. Ducta igitur primo recta $O C$ vocetur angulus $C O T = \eta$, vt sit angulus $D O C = \theta + \eta$; at vero ob radium $C T = r$ et $O T = v$, erit tang. $\eta = \frac{v}{r} = \frac{v}{atang. \omega}$, hincque ipsa distantia $O C = \frac{v}{cof. \eta}$. Nunc si ex punto C ad rectam $O E$ ducamus normalem $C S$, ob angulum $C O S = \beta - 90^\circ - \eta - \theta$ erit

$$C S = \frac{v \sin. (\beta - 90^\circ - \theta - \eta)}{cof. \eta} = \frac{atang. \omega}{cof. \eta} \sin. (\beta - 90^\circ - \beta \omega - \eta),$$

cuius ergo valor quaeritur, quando angulus ω euadit rectus. Euidens autem est hoc casu priorem factorem fieri infinitum, alterum vero euanscere, propterea quod etiam angulus η hoc casu fit nullus.

§. 50. Ad hoc ergo inuestigandum consideremus angulum ω adhuc infinite parum a recto deficientem, ac statuamus $\omega = 90^\circ - \alpha$, hincque primo fiet tang. $\omega = \frac{\sin. \omega}{cof. \omega} = \frac{r}{v}$, ideoque tang. $\eta = \frac{\alpha}{\alpha}$, consequenter $\eta = \frac{\alpha}{\alpha}$, quibus valoribus substitutis prodibit interuallum

$$C S = \frac{\alpha}{\alpha} \sin. (\beta \alpha - \frac{\alpha}{\alpha}) = \alpha \beta - r.$$

Hanc ob rem si ad rectam $O E$ ducamus normalem $O F = \alpha \beta - r$, atque per F producamus ipsam rectam $O E$ parallelam $F I$, in eam punctum C , cum in infinitum protrahetur, incidet, ideoque haec recta $F I$ erit assymptota curuae a puncto C descriptae.

§. 51. Cum igitur casu, quem hic tractamus, sit $\beta = 2\alpha$,
 Tab. II. erit angulus $D O E = \alpha$. 180° ideoque duobus rectis maior,
 Fig. 8. ob $\alpha > 1$, siue hic angulus erit gibbus. Ad hunc igitur ca-
 sum constructa est figura 8, vbi angulus gibbus $D O E$ est
 $\alpha. 180^\circ$, ad hanc rectam $O E$ normaliter ducta recta $O F =$
 $2\alpha^2 - 1 = 2n - 1$, assymptota nostrae curuae $F I$ ipsi $O E$
 parallelia, per hoc punctum F transibit, ad quam igitur nostra
 curua tractu satis uniformi continuo propius accedet.

§. 52. Multo autem facilius alteram curuam a punto
 T descriptam definiemus. Positis enim pro ea coordinatis
 $O U = X$ et $U T = Y$, ob $D O T = \theta$ et $O T = v$ erit ab-
 Fig. 1. scissa $X = v \cos. \theta$ et applicata $Y = v \sin. \theta$. At vero ante
 iam vidimus coordinatas hasce per angulum ω ita exprimi:

$$X = \alpha \omega + \alpha \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{2} \beta \beta \right) \omega^3 \text{ et}$$

$$Y = \alpha \beta \omega^2 + \alpha \beta \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{2} \beta \beta \right) \omega^4$$

vbi satis erit posuisse $X = \alpha \omega$ et $Y = \alpha \beta \omega \omega$, vnde erit
 $\frac{y}{x^2} = \frac{\beta}{\alpha}$, sicque nostra curua congruet cum Parabola rectam
 O B in suo vertice tangentem, cuiusque axis ad O D est nor-
 malis. Nostro igitur casu, quo $\beta = 2\alpha$, eius parameter erit $= \frac{1}{2}$.

§. 53. Pro portione huius curuae in infinitum por-
 recta ducatur recta $O E$, sub angulo $D O E = 90^\circ. \beta$, ad quam
 Fig. 2. ex punto T demittatur perpendicularis $T S$, quod erit

$$T S = v \sin. (90^\circ \beta - \theta) = \alpha \tan. \omega \sin. \beta (90^\circ - \omega);$$

quam ob rem posito $\omega = 90^\circ - \varrho$, ob $\tan. \omega = \frac{v}{\varrho}$ erit $T S$
 $= \alpha \beta$. Hinc si rectae $O E$ parallela agatur $F I$, distans ab
 Fig. 3. illa interculo $O F = \alpha \beta$, erit haec recta assymptota nostrae
 curuae.

§. 54. Cum igitur pro nostro casu sit $\beta = 2\alpha$, recta $O E$, vt modo ante, cum $O B$ faciet angulum gibbum $= 180^\circ - \alpha$, et iam erit interuallum $O F = 2\alpha n = 2n$, sicque hic vnitate maius est quam ante. Hinc rectae $F I$ ad interuallum $FF' = 1$, Tab. II. vt $O F' = 2\alpha n$, ducatur parallela $F' I'$, erit haec assymptota Fig. 8. curuae a puncto T descriptae $O T I'$.

§. 55. Quoniam igitur per angulum ω omnia harum curuarum puncta determinauimus, per evndem quoque tempora exprimamus, quibus singulae portiones absoluuntur. Cum igitur pro nostro casu, quo $\beta = 2\alpha$, sit $v = \alpha \tan g. \omega$, at $\theta = 2\alpha \omega$, erit $\partial v = \frac{\alpha \partial \omega}{\cos^2 \omega}$ et $\partial \theta = 2\alpha \partial \omega$, vnde fit

$$\partial v - \partial \theta = \frac{\alpha \partial \omega (1 - 2 \cos^2 \omega)}{\cos^2 \omega} = -\frac{\alpha \partial \omega \cos^2 \omega}{\cos^2 \omega},$$

hincque ex aequatione principali posteriore

$$v \partial v - \theta (\partial v - \partial \theta) = \Delta \partial t,$$

ob $n = \alpha \alpha$, deducimus hanc: $\frac{a^3 \partial \omega}{\cos^2 \omega} = \Delta \partial t$, sicque nanciscimur integrando $\Delta t = a^3 \tan g. \omega = \alpha \alpha v$; vnde patet, longitudinem filii $O T$ cum tempore vniiformiter crescere. Ceterum hic notetur esse $\Delta = a \sqrt{\Gamma}$, id quod obseruasse ideo iuuabit, quod quantitas Γ vi viuae est proportionalis, quae corpori nostro fuit impressa, eademque perpetuo conseruatur.

§. 56. Cum igitur Γ a quantitate motus initio impressa pendeat, videmus ipsas curuas descriptas non ab hoc motu eiusue quantitate pendere, sed totum discrimin in eo consistere, quod istae curuae tardius celeriusue percurrentur. At vero indeles curuarum praecipue a qualitate motus initio impressi pendet; quamobrem examinemus, qualis motus corpori initio imprimi debuerit, vt hae ipsae curuae, quas determinauimus, percurrantur.

§. 57. Primo igitur quaeramus motum, qui centro Tab. II. grauitatis corporis C initio imprimi debeat, ut istum motum pro Fig. 9. sequatur. Referat igitur Figura 9. situm corporis initialem, pro quo supra vidimus esse coordinatas $x = -\alpha \omega$ et $y = 1 - \frac{2}{3} \alpha^4$, vnde ergo pro celeritatibus colligitur

$$\frac{\partial x}{\partial t} = -\frac{\Delta \cos. \omega}{\alpha \alpha} = -\frac{\Delta}{\alpha \alpha} \text{ et } \frac{\partial y}{\partial t} = 0;$$

vnde patet centro grauitatis Γ initio imprimi debuisse secundum directionem Γa ipsi axi O.D parallelam, at in plagam contrariam directam, celeritatem $= +\frac{\Delta}{\alpha \alpha}$. Si haec motus celeritas vocetur $= k$ atque pro data accipiatur, erit $\frac{\Delta}{\alpha \alpha} = k$, sive innotescit quantitas $\Delta = \alpha \alpha k$, hincque porro $\Gamma = \alpha \alpha k$.

§. 58. Euidens autem est, si solus hic motus corpori imprimeretur, filum circumvolutum et in O fixum relaxatum iri, quod ne fiat, necesse est ut corpori nostro insuper motus gyratorius in sensum $b d a$ imprimatur, id quod etiam calculus manifesto declarat. Cum enim pro motu gyratorio sit $\partial \Phi = \partial v - \partial \theta$, erit generatim $\partial \Phi = \frac{\alpha \partial \omega (1 - 2 \cos. \omega^2)}{\cos. \omega^2}$, hincque ipsa celeritas gyratoria $\frac{\partial \Phi}{\partial t} = \frac{\Delta}{\alpha \alpha} (1 - 2 \cos. \omega^2)$; vnde pro ipso initio, quo $\omega = 0$, erit ista celeritas angularis $= -\frac{\Delta}{\alpha \alpha}$, in contraria scilicet plagam vergit, eritque $= -k$, ideoque motus iste ipso cum motu progressivo conueniet.

§. 59. Quia igitur in genere inuenimus celeritatem angularem $\frac{\partial \Phi}{\partial t} = \frac{\Delta}{\alpha \alpha} (1 - 2 \cos. \omega^2)$, hinc discimus, ab initio hanc celeritatem in plagam $b d a$ directam continuo imminui, atque adeo in nihilum abire, ubi angulus ω euaserit semirectus; postea vero, quando iste angulus ultra hunc terminum 45° increscit, motus gyratorius generabitur in plagam contrariam versus, qui continuo augebitur, donec tandem post tempus infinitum

tum, quo fit $\omega = 90^\circ$, euadit $\frac{\Delta}{\alpha \alpha}$, ideoque aequalis ipsi motui gyratorio initio impresso, at vero illi contrarius.

§. 60. Insignis autem haec continua motus gyratorii mutatio manifesto producitur a tensione fili, quae ergo hic inuestiganda restat, et quam initio designauimus littera Θ , atque inuenimus esse $\Theta = \frac{mc \partial \partial \Phi}{2g \partial t^2}$. Cum igitur sit

$$\frac{\partial \Phi}{\partial t} = \frac{\Delta}{\alpha \alpha} (1 - 2 \cos \omega^2), \text{ erit}$$

$$\frac{\partial \partial \Phi}{\partial t^2} = \frac{4\Delta}{\alpha \alpha} \partial \dot{\omega} \sin \omega \cos \omega, \text{ ergo}$$

$$\frac{\partial \partial \Phi}{\partial t^2} = \frac{4\Delta \Delta \sin \omega \cos \omega^3}{\alpha^5} = \frac{4\Gamma \sin \omega \cos \omega^3}{\alpha^5},$$

consequenter ipsa tensio fili erit

$$\Theta = \frac{mc}{2g} \cdot \frac{4\Gamma \sin \omega \cos \omega^3}{\alpha^5}.$$

§. 61. Hinc igitur appareat, ipso motus initio, quo erat $\omega = 0$, hanc tensionem prorsus euanuisse, hincque paullatim successu temporis increscere, verum non ultra certum terminum; quandoquidem sumto $\omega = 90^\circ$ tensio iterum euanescit; vnde patet eam alicubi fieri maximam, factoque calculo reperietur hoc euenire quando $\tan \omega = \frac{1}{\sqrt{3}}$; tum enim tensio maxima ob angulum $\omega = 30^\circ$ erit $\Theta = \frac{mc}{2g} \cdot \frac{3\Gamma \sqrt{3}}{2\alpha^5}$. Hoc igitur modo omnia phaenomena, quae in his motibus occurrere possunt, perfecte sunt explicata.

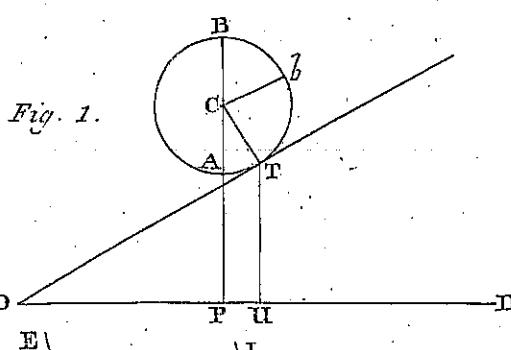

Fig. 1.

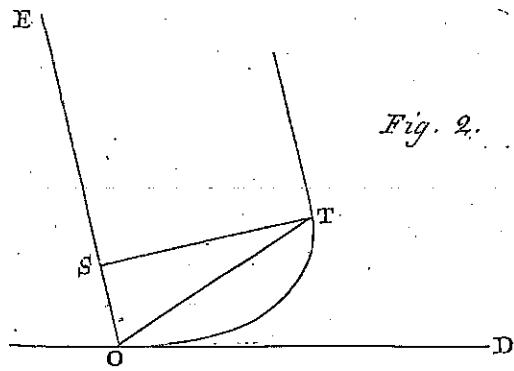

Fig. 2.

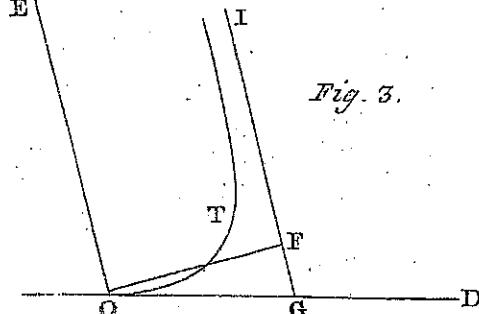

Fig. 3.

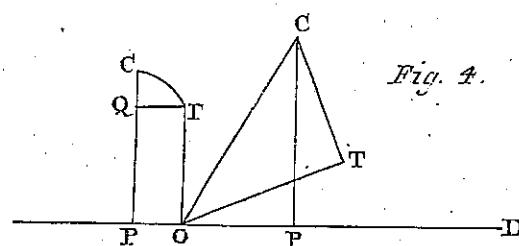

Fig. 4.

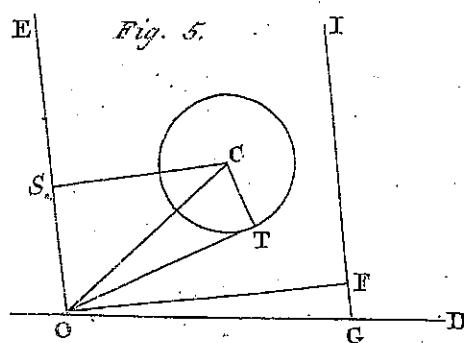

Fig. 5.

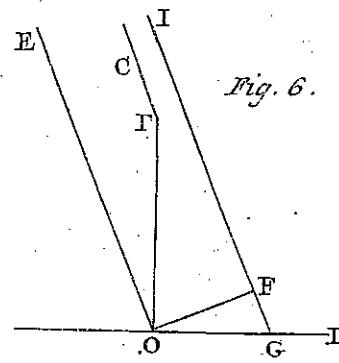

Fig. 6.

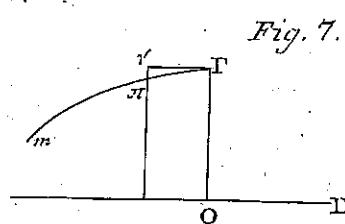

Fig. 7.

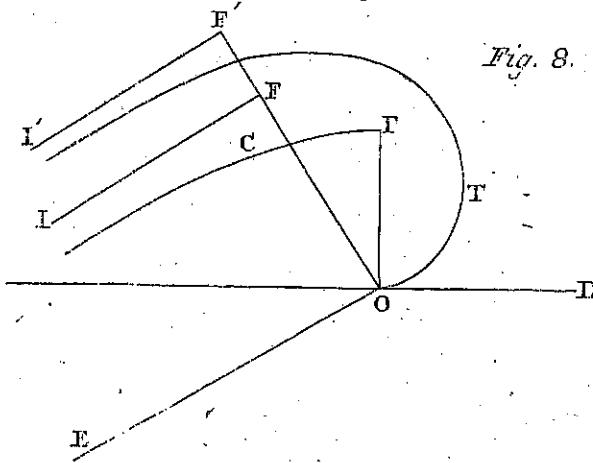

Fig. 8.

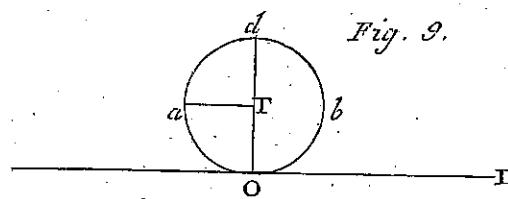

Fig. 9.